

خلاصه درس

درس اول: کنش‌های ما

اصطلاحات و مفاهیم اساسی درس

• **کنش و کنشگر:** در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گویند.

ویژگی‌های کنش

الف) کنش آگاهانه است

• کنش وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود. تا آگاهی نباشد کنشی صورت نمی‌گیرد.

ب) کنش ارادی است

• کنش به اراده انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، کنش انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است، زیرا ممکن است فردی از کاری آگاه باشد اما تصمیم به انجام آن نگیرد.

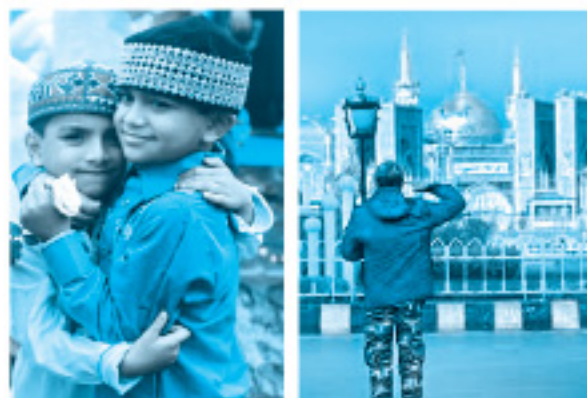
• کنش‌ها ممکن است با اشتیاق یا با اکراه و یا حتی از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند اما در هر حال ارادی‌اند.

ج) کنش هدفدار است

• انسان فعالیت‌های خود را با هدف و قصد خاصی انجام می‌دهد، اگرچه ممکن است همیشه به آن هدف نرسد.

آیا انسان‌های مختلف در انجام کنش‌هایشان هدف یکسانی دارند؟

• کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است. انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.

توجه انسان در انجام کنش به معنای آن

آثار و پیامدهای کنش

• پیامدهای ارادی به اراده انسان‌ها وابسته‌اند. این پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد.

- پیامدهای غیرارادی به اراده انسان‌ها بستگی ندارند. این پیامدها کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد، بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.
- پیامدهای غیرارادی کنش قطعی هستند یعنی حتماً انجام می‌شوند.
- پیامدهای ارادی کنش احتمالی‌اند یعنی ممکن است انجام بشوند یا نشوند.
- به نظر شما انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به چه مواردی انجام می‌دهند؟

معمولاً انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

درس دوم: پدیده‌های اجتماعی

اصطلاحات و مفاهیم اساسی درس

- **کنش اجتماعی:** کنش اجتماعی نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. در کنش اجتماعی، اراده و آگاهی کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.
- **پدیده اجتماعی:** به کنش اجتماعی و پیامدهای آن «پدیده اجتماعی» می‌گویند. کنش اجتماعی خردترین پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای آن هستند.
- **هنجارها:** هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است؛ مثلاً احوال‌پرسی از دیگران در هر جامعه‌ای با شیوه معینی انجام می‌گیرد. **ارزش‌های اجتماعی،** آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی هستند که مورد توجه و پذیرش‌اند و افراد جامعه به آن‌ها گرایش دارند.

انواع کنش‌های اجتماعی:

- **فردی مانند** فردی که در کلاس درس حضور دارد ولی بی‌توجه به اطرافیان در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان را تخیل می‌کند.
- **اجتماعی مانند** رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب - تبریک روز معلم بر روی تخته سیاه

موقعیت اجتماعی افراد صرفاً تابع مشاغل آن‌ها نیست.

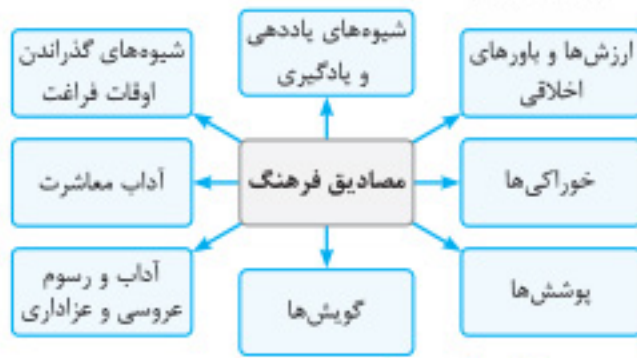
- **عوامل مؤثر بر موقعیت اجتماعی:** ۱ علم ۲ ایمان ۳ تقوا ۴ هنر ۵ مهارت ۶ احترام

- **آیا اعضای یک جامعه می‌توانند هر نوع هویت اجتماعی را کسب کنند؟** فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید در جوامع مختلف یکسان نیست. هر جامعه‌ای به تناسب **عقاید و ارزش‌های خود** برخی تحرکات اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. برخی هویت‌ها را می‌پذیرد و برخی دیگر را نمی‌پذیرد.

- **به نظر شما چه موردی در شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی باید مورد توجه قرار گیرد؟**

برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی لازم است به **واژه دیگران** دقت کنید. دیگران، یعنی کسانی که کنشگران با توجه به آن‌ها دست به کنش می‌زنند، متفاوت‌اند و کنش‌هایی هم که با توجه به آن‌ها انجام می‌شوند با یکدیگر تفاوت دارند.

• **خرده فرهنگ موافق:** خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی را خرده فرهنگ موافق می‌گویند.

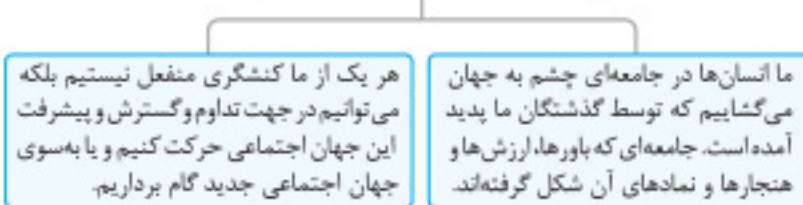
■ **لایه‌های مختلف فرهنگ**

- **لایه‌های سطحی و بیرونی:** امکان تغییر بیشتری دارند مانند «نمادها و هنجارها»
- **لایه‌های عمیق‌تر:** امکان تغییر کمتر است، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند، اهمیت بیشتری دارند مانند «ارزش‌ها و عقاید»
- جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد، فرهنگ نیز بدون جامعه پدید نمی‌آید.
- جامعه و فرهنگ را می‌توان به جسم و جان انسان تشبیه کرد. جامعه مانند جسم و کالبد و فرهنگ همانند جان و روح است.
- به نظر شما چرا جوامع مختلف شیوه‌های متفاوتی برای زندگی دارند؟ زیرا فرهنگ آموختنی است و از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود. به همین دلیل فرهنگ را آگاهی و شناخت مشترک نیز می‌نامند.

■ **مصادیق فرهنگ**

- فرهنگ عمومی: دفاع از حق و حقیقت، راستگویی
- خرده فرهنگ: گوش‌ها و لهجه‌های اقوام مختلف
- ضد فرهنگ: رفتار افراد بزهکار و سارقان
- خرده فرهنگ موافق: خرده فرهنگ‌های مربوط به اصناف مختلف
- به گفته آگوست کنت: سهم مردگان در ساختن جامعه بیشتر از سهم زندگان است.

سهم پیشینیان ما در ساختن جامعه بیشتر از ما بوده است زیرا:

■ **چگونگی بر جای ماندن الزامات فرهنگی هر جامعه**

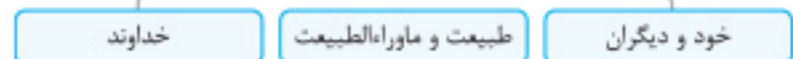
- تا زمانی که هر جامعه و فرهنگی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست الزامات آن نیز باقی است. با تغییر جامعه و فرهنگ موجود و در پی آن برداشته شدن الزام‌هایش، فرهنگ جدیدی شکل می‌گیرد و پیامدهای دیگری به دنبال می‌آورد. این فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند: این‌ها دوروی سکه‌اند.

■ **شیوه‌های ارزیابی جوامع و فرهنگ‌های مختلف**

بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌هایشان فرصت‌ها و محدودیت‌های جوامع

ارتباط کنش‌ها

■ **انواع پدیده‌های اجتماعی:** ۱ بانک ۲ مسجد ۳ پلیس ۴ مدرسه ۵ خانواده ۶ گروه دوستان ۷ نمادها ۸ هنجارها ۹ ارزش‌ها و باورها

• به نظر شما هنجارها و ارزش‌های اجتماعی چه ارتباطی با کنش اجتماعی دارند؟ اگر کنش اجتماعی نباشد هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت، سعادت و آزادی محقق نمی‌شوند.

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.

پدیده‌های اجتماعی «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا ارزش‌ها و هنجارها را از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه به افراد منتقل کنند. افراد نیز با عمل کردن بر اساس ارزش‌ها و هنجارها موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.

■ **تفاوت ارزش‌ها و هنجارها**

- ارزش‌ها: از جنس هدف و مقصود هستند.
- هنجارها: از جنس وسیله و راه رسیدن به ارزش‌ها هستند.

ارزش‌ها (هدف)	هنجار (شیوه و روش)
نظم	وسایلمان را در جای مناسب بگذاریم و...
ادب	به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم.
عفت	حجاب داشته باشیم (حفظ حریم) و...
حجاب (حفظ حریم)	پوشش شرعی و...

■ **علت معنا پیدا کردن پدیده‌های اجتماعی**

• انسان‌ها پدیده‌های اجتماعی را در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و چون افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنا دارند.

■ **تفاوت پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی:**

- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، مانند ساختمان اداری
- پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند، مانند کوه، جنگل و...

معیار	کوه	ساختمان اداری
نقش انسان‌ها در پیدایش آن	—	✓
معنادار بودن	انسان به کوه معنا می‌دهد.	✓
محسوس بودن	✓	✓

← **درس سوم: جامعه و فرهنگ (جهان اجتماعی)**

■ **اصطلاحات و مفاهیم اساسی درس**

- **جامعه:** به گروهی از انسان‌ها گفته می‌شود که برای سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند.
- **فرهنگ:** شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که با یکدیگر زندگی می‌کنند.
- **فرهنگ عمومی:** آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.
- **خرده فرهنگ:** بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است.
- **ضد فرهنگ:** خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های درون یک خرده فرهنگ ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت، این خرده فرهنگ را «ضد فرهنگ» می‌نامند.

ردیف	سؤالات	نمره										
درس اول												
۱	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) انسان‌ها فعالیت‌های خود را با قصد و هدف خاصی انجام می‌دهند، این امر نشان‌دهنده هدف‌دار بودن کنش است.</p> <p>ب) بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر کنش محسوب می‌شود.</p>	۰/۵ ۰/۵										
۲	<p>کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های کنش نیستند؟</p> <p>(۱) ارادی (۲) آگاهانه (۳) معنادار (۴) پیچیده بودن</p>	۰/۵										
۳	<p>به سؤال زیر پاسخ دهید.</p> <p>پیامدهای غیرارادی کنش را توضیح دهید. پرتکرار</p>	۱										
درس دوم												
۴	<p>جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای هستند.</p> <p>ب) کنش اجتماعی خردترین است.</p>	۰/۵ ۰/۵										
۵	<p>به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) پدیده‌های اجتماعی چگونه معنا پیدا می‌کنند؟ (دو مورد) پرتکرار</p> <p>ب) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی از چه راه‌هایی به افراد منتقل می‌شود؟ پرتکرار</p>	۱ ۱										
درس سوم												
۶	<p>درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.</p> <p>جامعه و فرهنگ را می‌توان به جسم و جان انسان تشبیه کرد، جامعه مانند روح و فرهنگ مانند کالبد است.</p>	۰/۵										
۷	<p>هریک از تعاریف ستون اول به کدام یک از مفاهیم ستون دوم اشاره دارد؟</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #0070C0; color: white;">تعاریف</th> <th style="background-color: #0070C0; color: white;">مفاهیم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که با یکدیگر زندگی می‌کنند.</td> <td>فرهنگ عمومی</td> </tr> <tr> <td>ب) درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند و سازگار با فرهنگ عمومی است.</td> <td>خرده فرهنگ</td> </tr> <tr> <td>ج) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.</td> <td>خرده فرهنگ موافق</td> </tr> <tr> <td>د) بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است.</td> <td>فرهنگ</td> </tr> </tbody> </table>	تعاریف	مفاهیم	الف) شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که با یکدیگر زندگی می‌کنند.	فرهنگ عمومی	ب) درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند و سازگار با فرهنگ عمومی است.	خرده فرهنگ	ج) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.	خرده فرهنگ موافق	د) بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است.	فرهنگ	۱
تعاریف	مفاهیم											
الف) شیوه زندگی گروهی از انسان‌هاست که با یکدیگر زندگی می‌کنند.	فرهنگ عمومی											
ب) درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند و سازگار با فرهنگ عمومی است.	خرده فرهنگ											
ج) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.	خرده فرهنگ موافق											
د) بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است.	فرهنگ											
۸	<p>جوامع و فرهنگ‌های مختلف چگونه ارزیابی می‌شوند؟</p>	۱/۵										
درس چهارم												
۹	<p>به بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، چه می‌گویند؟</p> <p>(۱) فرهنگ موافق (۲) فرهنگ حق (۳) خرده فرهنگ (۴) فرهنگ آرمانی</p>	۰/۵										
۱۰	<p>جاهای خالی زیر را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها و است.</p> <p>ب) برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق و زمینه تحقق فرهنگ آرمانی را فراهم می‌سازند.</p>	۱ ۱										
۱۱	<p>به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) حق یا باطل بودن هر بخش از فرهنگ چگونه شناخته می‌شود؟</p> <p>ب) علت تفاوت فرهنگ‌های واقعی و آرمانی جوامع چیست؟</p>	۱ ۱										

ردیف	سؤالات	نمره
۱	<p>درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) آسیب‌های تنفسی از پیامدهای غیرارادی مصرف دخانیات است.</p> <p>ب) آداب و رسوم ازدواج و عروسی در مناطق مختلف ایران، خرده‌فرهنگ محسوب می‌شود.</p> <p>ج) قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت تبعیت‌کنندگان به دست می‌آید، مقبولیت و مشروعیت دارد.</p> <p>د) غرب، شیوه‌های اقتصادی سازگار با اقتصاد سرمایه‌داری را در سراسر جهان نابود می‌کند.</p>	۲
۲	<p>جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها انجام می‌گیرند، نیستند.</p> <p>ب) مرز و محدوده فرهنگ آرمانی و واقعی بر اساس تغییر می‌کند. پرتکرار</p> <p>ج) برگزاری مسابقات زیبایی و نمایشگاه‌های مد، از توجه فرهنگ غرب بر بُعد هویت حکایت می‌کند.</p> <p>د) به جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر می‌گویند.</p> <p>ه) خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را می‌نامند. پرتکرار</p> <p>و) ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و خود را کنار گذاشتند.</p>	۳
۳	<p>سؤالات چهار گزینه‌ای:</p> <p>الف) قرار گرفتن بر سر دوراهی، کدام‌یک از ویژگی‌های کنش را نشان می‌دهد؟ (۱) آگاهانه (۲) ارادی (۳) هدف‌دار (۴) معنادار</p> <p>ب) کدام گزینه در مورد ارزش‌ها و هنجارها صحیح نیست؟ (۱) ارزش‌ها و هنجارها از طریق کنش اجتماعی تحقق می‌یابند. (۲) عدالت و امنیت ارزش‌اند و احوالپرسی از دیگران هنجار است. (۳) افراد با عمل کردن به ارزش‌ها و هنجارها موجب تداوم و گسترش آن‌ها می‌شوند. (۴) هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است و ارزش‌ها از جنس وسیله‌اند.</p> <p>ج) کدام گزینه ویژگی‌های «راستگویی» و «متولد ماه شهریور» را به ترتیب نشان می‌دهد؟ (۱) اکتسابی، فردی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و ثابت (۲) اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و ثابت (۳) انتسابی، فردی و متغیر - اکتسابی، اجتماعی و ثابت (۴) انتسابی، اجتماعی و متغیر - اکتسابی، اجتماعی و ثابت</p> <p>د) جامعه‌ای که با حفظ عقاید و ارزش‌های خود با جوامع دیگر ارتباط برقرار می‌کند و در سطح هنجارها و سبک زندگی، عناصری از جوامع دیگر را می‌گیرد، زمینه خود را فراهم می‌آورد. (۱) تحول فرهنگی (۲) گسترش و پیشرفت (۳) تحول فرهنگی مثبت (۴) عقب‌ماندگی</p> <p>ه) نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم همه فرهنگ‌ها را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند. (۱) دنیوی شدن (۲) معنوی شدن (۳) اساطیری شدن (۴) توحیدی شدن</p>	۲/۵
۴	<p>به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.</p> <p>الف) کدام‌یک از پیامدهای کنش، احتمالی‌اند؟</p> <p>ب) خردترین پدیده اجتماعی چیست؟</p> <p>ج) کدام لایه‌های فرهنگ، کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند؟</p> <p>د) در کدام فرهنگ، انسان حق ندارد در جهان طبیعت و بدن خود، دخل و تصرف کند؟</p> <p>ه) به فرایندی که هر فرد برای مشارکت اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل دادن به هویت اجتماعی طی می‌کند چه می‌گویند؟</p> <p>و) هلت بیرونی تحولات فرهنگی چیست؟</p> <p>ز) ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت بر اساس خواسته‌ها و تمایلات خود حاکمیت دارند چه می‌نامد؟ پرتکرار</p> <p>ح) یکی از مهم‌ترین پیامدهای هر انقلاب چیست؟</p>	۴
۵	<p>اصطلاحات زیر را تعریف کنید.</p> <p>الف) فرهنگ عمومی: پرتکرار</p> <p>ب) سیاست‌های جمعیتی:</p>	۱/۵

- ۱۰ جوامع اسلامی دیگر با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که فرهنگ غربی القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کنند. (درس ۸) (۱)
- ۱۱ (۱) نظام‌هایی که در آن‌ها یک فرد حاکم است و تصمیم می‌گیرد.
 (۲) نظام‌هایی که در آن‌ها اقلیتی تصمیم‌گیرنده است.
 (۳) نظام‌هایی که در آن‌ها اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تأثیر گذارند. (درس ۹) (۱/۵) (هر مورد ۰/۵)
- ۱۲ (۱) ایجاد درآمدی هنگفت و بدون زحمت
 (۲) شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده وابسته به نفت
 (۳) به وجود آمدن دولت بزرگی که به کمک درآمدهای نفتی رفاه اقتصادی را ایجاد می‌کند نه رواج کسب و کار.
 (۴) فراهم شدن زمینه سواستفاده قدرت‌های جهانی (درس ۱۰) (۲ مورد، هر مورد ۰/۵)

← آزمون ۱۱ - خرداد ۱۴۰۱ (نوبت دوم)

- ۱ الف) درست (درس ۱) (۰/۵) / ب) درست (درس ۳) (۰/۵) / ج) نادرست (درس ۹) (۰/۵) / د) نادرست (درس ۱۰) (۰/۵)
- ۲ الف) کنش اجتماعی (درس ۲) (۰/۵) / ب) عمل مردم (درس ۴) (۰/۵) / ج) جسمانی (درس ۵) (۰/۵) / د) تحرک اجتماعی (درس ۶) (۰/۵) / ه) غرب‌زدگی (درس ۷) (۰/۵) / و) اساطیری (درس ۸) (۰/۵)
- ۳ الف) گزینه ۲: ارادی (درس ۱) (۰/۵) / ب) گزینه ۴: هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است و ارزش‌ها از جنس وسیله‌اند (درس ۲) (۰/۵) / ج) گزینه ۲: اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت (درس ۵) (۰/۵) / د) گزینه ۲: گسترش و پیشرفت (درس ۷) (۰/۵) / ه) گزینه ۱: دنیوی شدن (درس ۸) (۰/۵)
- ۴ الف) پیامدهای ارادی (درس ۱) (۰/۵) / ب) کنش اجتماعی (درس ۲) (۰/۵) / ج) لایه‌های عمیق (درس ۳) (۰/۵) / د) فرهنگ اسلام (درس ۵) (۰/۵) / ه) جامعه‌پذیری (درس ۶) (۰/۵) / و) روبه‌رو شدن و ارتباط جوامع با یکدیگر (درس ۷) (۰/۵) / ز) دموکراسی (درس ۹) (۰/۵) / ح) تحولات هویتی (درس ۸) (۰/۵)
- ۵ الف) آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند (درس ۳) (۰/۵) / ب) وقتی یک جامعه با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می‌شود، نظام سیاسی آن برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلی را به اجرا درمی‌آورد. (درس ۱۰) (۱)
- ۶ حقایق ثابت‌اند، ولی از جهت وارد شدن به فرهنگ آرماتی و واقعی تغییر پذیرند: یعنی برای جوامع امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد. همان‌گونه که امکان خروج از باطل و روی آوردن به حق نیز وجود دارد. (درس ۴) (۱)
- ۷ الف) تبلیغ و اقناع: جامعه از طریق آموزش، افراد را قانع می‌کند که عقاید و ارزش‌های جامعه را بپذیرند. / ب) تشویق و پاداش: به افرادی که مطابق ارزش‌ها و هنجارهای جامعه عمل می‌کنند، پاداش می‌دهد / ج) تنبیه و مجازات: کسانی را که دچار کژروی اجتماعی شده باشند، مجازات می‌کند. (درس ۶) (۱/۵)
- ۸ هنگامی که عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود. (درس ۷) (۱)
- ۹ جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد. (درس ۸) (۱)
- ۱۰ نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد؛ هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد: حکومتی دنیوی و این جهانی است. (درس ۹) (۱/۵)
- ۱۱ دستاوردها: ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان، پیشرفت در صنایع هسته‌ای و نانو، مقابله با تحریم‌ها
 معضلات: تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر درآمد و امکانات، تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی (درس ۱۰) (۱) (ذکر دو مورد از هر کدام کافی است.)

- ۱۱ اگر تبعیت از قدرت با رضایت و میل همراه باشد، آن قدرت مقبولیت اجتماعی دارد و اگر آن قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد مشروعیت حقیقی هم دارد. (درس ۹) (۱)
- ۱۲ ضرورت‌هایی از جمله افزایش جمعیت، جوانی جمعیت، حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد، ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی ایرانی - اسلامی، فرهنگ‌سازی برای احترام و تکریم سالمندان و بهره‌مندی از تجارب و توانمندی‌های ایشان، برنامه‌ریزی برای توزیع متعادل جمعیت در نقاط مختلف کشور (ذکر ۲ مورد کافیست) (درس ۱۰) (۱)
- ۱۳ برای مردم ایران امنیت، رفاه و پیشرفت همراه با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت الگویی ایرانی اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد. (اشاره به ویژگی‌های دیگر اقتصاد مقاومتی هم صحیح است) (درس ۱۰) (۱)

← آزمون ۱۲ - شهریور ۱۴۰۱ (نوبت دوم)

- ۱ الف) درست (درس ۱) (۰/۵) / ب) درست (درس ۳) (۰/۵) / ج) نادرست (درس ۹) (۰/۵) / د) نادرست (درس ۱۰) (۰/۵)
- ۲ الف) کنش اجتماعی (درس ۲) (۰/۵) / ب) عمل مردم (درس ۴) (۰/۵) / ج) جسمانی (درس ۵) (۰/۵) / د) تحرک اجتماعی (درس ۶) (۰/۵) / ه) غرب‌زدگی (درس ۷) (۰/۵) / و) اساطیری (درس ۸) (۰/۵)
- ۳ الف) گزینه ۲: ارادی (درس ۱) (۰/۵) / ب) گزینه ۴: هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است و ارزش‌ها از جنس وسیله‌اند (درس ۲) (۰/۵) / ج) گزینه ۲: اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت (درس ۵) (۰/۵) / د) گزینه ۲: گسترش و پیشرفت (درس ۷) (۰/۵) / ه) گزینه ۱: دنیوی شدن (درس ۸) (۰/۵)
- ۴ الف) پیامدهای ارادی (درس ۱) (۰/۵) / ب) کنش اجتماعی (درس ۲) (۰/۵) / ج) لایه‌های عمیق (درس ۳) (۰/۵) / د) فرهنگ اسلام (درس ۵) (۰/۵) / ه) جامعه‌پذیری (درس ۶) (۰/۵) / و) روبه‌رو شدن و ارتباط جوامع با یکدیگر (درس ۷) (۰/۵) / ز) دموکراسی (درس ۹) (۰/۵) / ح) تحولات هویتی (درس ۸) (۰/۵)
- ۵ الف) آن بخش از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند (درس ۳) (۰/۵) / ب) وقتی یک جامعه با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می‌شود، نظام سیاسی آن برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلی را به اجرا درمی‌آورد. (درس ۱۰) (۱)
- ۶ حقایق ثابت‌اند، ولی از جهت وارد شدن به فرهنگ آرماتی و واقعی تغییر پذیرند: یعنی برای جوامع امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد. همان‌گونه که امکان خروج از باطل و روی آوردن به حق نیز وجود دارد. (درس ۴) (۱)
- ۷ الف) تبلیغ و اقناع: جامعه از طریق آموزش، افراد را قانع می‌کند که عقاید و ارزش‌های جامعه را بپذیرند. / ب) تشویق و پاداش: به افرادی که مطابق ارزش‌ها و هنجارهای جامعه عمل می‌کنند، پاداش می‌دهد / ج) تنبیه و مجازات: کسانی را که دچار کژروی اجتماعی شده باشند، مجازات می‌کند. (درس ۶) (۱/۵)
- ۸ هنگامی که عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود. (درس ۷) (۱)
- ۹ جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به قلب تپنده بیداری اسلامی تبدیل شد. (درس ۸) (۱)
- ۱۰ نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد؛ هیچ حقیقت و فضیلتی را به رسمیت نمی‌شناسد: حکومتی دنیوی و این جهانی است. (درس ۹) (۱/۵)
- ۱۱ دستاوردها: ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان، پیشرفت در صنایع هسته‌ای و نانو، مقابله با تحریم‌ها
 معضلات: تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر درآمد و امکانات، تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی (درس ۱۰) (۱) (ذکر دو مورد از هر کدام کافی است.)